

HALINA ZAJĄC-KNAPIK

ORCID 0000-0002-0853-0781

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Ewolucja teorii glottodydaktycznej w zakresie nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000*

Promotor: prof. dr hab. Janusz Henzel

Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Iwan, prof. dr hab. Antoni Paliński

Rok obrony: 2004

Stopień naukowy: doktor

Stanowisko: adiunkt

Katedra: Katedra Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego

Kontakt: ul. Studencka 5, telefon służbowy (12) 662 67 40, p. 112;

adres e-mail: halina.zajac-knapik@up.krakow.pl;

Zainteresowania naukowe: historia polskiej glottodydaktyki rusycystycznej po II wojnie światowej do chwili obecnej (metody i techniki nauczania, sprawności językowe); zjawisko interferencji w nauczaniu gramatyki na studiach rusycystycznych; typowe błędy językowe popełniane przez studentów-rusycystów; profilaktyka i terapia błędów językowych; ćwiczenia językowe zapobiegające błędom interferencyjnym w nauczaniu języka rosyjskiego; badania empiryczne w zakresie interferencji międzyjęzykowej w procesie kształcenia studentów filologii rosyjskiej

Prowadzone zajęcia: praktyczna nauka języka rosyjskiego (na filologii rosyjskiej), praktyczna nauka języka polskiego (na filologii ukraińskiej)

Od roku 1998 do 2012 koordynator do spraw praktyk nauczycielskich studentów filologii rosyjskiej.

Inne

Ukończone studia magisterskie z filologii polskiej w 1999 r. , UKEN w Krakowie

Członek Polskiego Towarzystwa Rusycystycznego (od 2016 r.)

Recenzent w czasopiśmie „Neofilolog”

Udział w konferencjach naukowych

Международная научная конференция: «Актуальные вопросы преподавания русского языка», 20-22 kwiecień 1998, Kraków

Referat: *Опыт квантования лингвистической информации по интерферирующей лексике в учебных целях*

Международная научная конференция: «Актуальные вопросы изучения русской литературы и культуры, русского языка и методики его преподавания в европейском контексте», 25-27 wrzesień 2000 r, Kraków

Referat: *Типичные языковые трудности, испытываемые студентами первого курса русской филологии, начинающими изучение русского языка*

VIII Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 10-11 мая 2001 г., Варшава

Referat: *Работа с учебным текстом в средней школе (из наблюдений во время открытых уроков, проводимых студентами-русистами)*

IX Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 16-17 мая 2002 г., Варшава

Referat: *Трансляционные упражнения как эффективный путь формирования лингвистической и коммуникативной компетенции*

X Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 15-16 мая 2003 г., Варшава

Referat: *К вопросу о целесообразности устно-слухового курса при обучении русскому языку в польской школе*

XII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 28-29 апреля 2005 г., Варшава

Referat: *Вопросы обучения русской лексике в свете польской лингводидактической литературы*

VIII Международная научная конференция «Русистика и современность», 13-15 октября 2005 г., Жешув-Чудец

Referat: *Проблемы обучения грамматике в процессе преподавания русского языка в польской школе*

XIII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка», 19-20 апреля 2007 г., Варшава

Referat: *Формирование умения понимать речь на слух при обучении русскому языку в польской школе в свете лингводидактической литературы 1950-2000 гг.*

XI Международная научная конференция "РУСИСТИКА И СОВРЕМЕННОСТЬ", организуемая под эгидой МАПРЯЛ, 26-27.09.2008 г., Жешув

Referat: *Упражнения в аудировании и оптимизация преподавания русского языка в польской школе*

Międzynarodowa konferencja, *Literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo jako płaszczyzny przekazu we współczesnej glottodydaktyce*. Instytut Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 24-25 maja 2010 r., Chełm

Referat: *Ćwiczenia kontrastywne w procesie kształtowania kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej w nauczaniu języka rosyjskiego*

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim – 25 lat rusycystyki toruńskiej”, organizowana przez Instytut Filologii Słowiańskiej UMK, Toruń, 2-3 grudnia 2010 r.

Referat: *Przegląd metod nauczania języka rosyjskiego stosowanych w Polsce w latach 1950-2000*

I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna pt. „Język rosyjski jako język obcy – teoria, praktyka, cele oraz rezultaty nauczania”, Łódź 7-8 września 2011 r.

Referat: *Типичные лексические и грамматические интерференционные ошибки студентов первого курса русской филологии, начинающих изучение этого языка*

II Międzynarodowa konferencja naukowo-metodyczna z cyklu: „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”. Konferencja zorganizowana pod patronatem Fundacji „Russkij mir”, Lublin, 19-20 września 2011 r.

Referat: *Способы преодоления интерференции родного языка в лингводидактическом процессе*

Międzynarodowa konferencja glottodydaktyczna „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”, Lublin, 15-16 września 2014 roku

Referat: *Презвycięжanie interferencji języka ojczystego w praktycznym nauczaniu języka rosyjskiego na studiach rusycystycznych*

II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna „Język rosyjski jako obcy: teoria, praktyka, cele oraz rezultaty nauczania”, Łódź 17-18 września 2014

Referat: *Эффективность контрастивного обучения грамматике на практических занятиях по русскому языку*

Międzynarodowa konferencja naukowa „Tradycja i nowoczesność. Język i literatura Słowian Wschodnich”, Kraków 24-25 kwietnia 2015

Referat: *Interferencyjne błędy gramatyczne studentów II roku filologii rosyjskiej i sposoby ich przewyciężania*

Ogólnopolska konferencja naukowa „Język ojczysty, pierwszy język obcy, drugi/trzeci język obcy – wyzwania badawcze i dydaktyczne”, 14-15 maja 2015, Białystok

Referat: *Rola języka ojczystego w nauczaniu gramatyki języka rosyjskiego i proponowane rozwiązania dydaktyczne*

Międzynarodowa konferencja naukowa „30 lat toruńskiej rusycystyki. Język. Literatura. Folklor”, 17-18 września 2015, Toruń

Referat: *Interferencja języka ojczystego a kształcenie językowe studentów filologii rosyjskiej*

Międzynarodowa konferencja glottodydaktyczna „Nauczanie języka rosyjskiego na neofilologii i innych kierunkach”, 16 października 2015 roku, Lublin.

Referat: *Propozycje optymalizacji nauczania gramatyki rosyjskiej na zajęciach z praktycznej nauki na studiach rusycystycznych*

Międzynarodowa konferencja naukowa „50 lat Rusycystyki Rzeszowskiej”, 23-24 października 2015, Rzeszów

Referat: *Модели и теории порождения речи и обучение русскому языку студентов-русистов*

I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Edukacyjna, „Multi-Lingua-Didactica” 2016. Nowy Wymiar dydaktyki języków obcych w edukacji szkolnej i akademickiej, 18-19-20 listopada 2016, Łódź

Referat: *Stare i nowe tendencje w kwestii stosowania komentarza gramatycznego w nauczaniu języka obcego*

Udział zaoczny w konferencji:

Międzynarodowa konferencja naukowa: **СОВРЕМЕННЫЙ РУССКИЙ ЯЗЫК - ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ**, 21-22 września 2017 r., Siedlce.

Referat: *Praca z tekstem w połączeniu z kontrastywnym nauczaniem gramatyki jako podstawa kształcenia językowego studentów filologii rosyjskiej*

Publikacje

I. Monografie

1. *Ewolucja teorii nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000. Część I. Metody glottodydaktyczne*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008, ss. 180, ISSN 0239-6025, ISBN 978-83-7271-451-0

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/566>

2. *Ewolucja teorii nauczania języka rosyjskiego w szkole polskiej w latach 1950-2000. Część II. Kształtowanie sprawności językowych*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009, ss.224, ISSN 0239-6025, ISBN 978-7271-569-2

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/766>

3. *Interferencyjne błędy gramatyczne i sposoby ich przewyższania w procesie kształcenia językowego studentów filologii rosyjskiej*, Wydawnictwo Naukowe UKEN, Kraków 2025, ss. 684, ISBN 978-83-68487-32-9.

II. Artykuły

1. *Опыт квантования лингвистической информации по интерферирующей лексике в учебных целях*, [в:] Актуальные вопросы преподавания русского языка. Материалы международной научной конференции, Краков 20-22 IV 1998, с. 137-147
2. *Типичные языковые трудности, испытываемые студентами первого курса русской филологии, начинающими изучение русского языка*, (в:) Актуальные вопросы изучения русской литературы и культуры, русского языка и методики его преподавания в европейском контексте, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2001, s. 515-520, ISBN 83-7271-155-0
3. *Работа с учебным текстом в средней школе (из наблюдений во время открытых уроков, проводимых студентами-русистами)*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, VIII Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 10-11 мая 2001 г., red. Н. П. Исаев, Е. В. Исаева, Т. Медзиньски, Warszawa 2001, s. 141-145, ISBN 83-916372-0-4
4. *Трансляционные упражнения как эффективный путь формирования лингвистической и коммуникативной компетенции*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, IX Международная научная конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 16-17 мая 2002 г., red. И. Р. Тетерев, Т. Медзиньский, Warszawa 2002, s. 129-135, ISBN 83-916372-2-0
5. *К вопросу о целесообразности устно-слухового курса при обучении русскому языку в польской школе*, (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, X Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 15-16 мая 2003 г., red. Т. И. Львович, Warszawa 2003, s. 109-114, ISBN 83-91391-6-1
6. *Вопросы обучения русской лексике в свете польской лингводидактической литературы* (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, XII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и

практике описания и преподавания русского языка» 28-29 апреля 2005 г., Warszawa 2005, s. 63-67, ISBN 83-91391-6-1

7. *Проблемы обучения грамматике в процессе преподавания русского языка в польской школе* (в:) Русистика и современность. Глоттодидактика 4, red. A. Paliński i G. Ziętała, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2006, s. 72-85, ISBN 978-83-7338-187-2

8. *Формирование умения читать в трактовке лингводидактических методов, применявшихся и применяемых в Польше при обучении русскому языку* (в:) Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis, Studia Russologica I, Wydawnictwo Naukowe AP, Kraków 2007, s. 90-100, ISSN 1643-6512

9. *Формирование умения понимать речь на слух при обучении русскому языку в польской школе в свете лингводидактической литературы 1950-2000 гг.* (в:) Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, XIII Международная научно-методическая конференция из цикла: «Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка» 19-20 апреля 2007 г., Warszawa 2007, s. 59-66, ISBN 978-83-922081-1-0.

10. *Упражнения в аудировании и оптимизация преподавания русского языка в польской школе* (в:) *Современные проблемы глоттодидактики*, ред. А. Палиньски, Г.А. Зенталя, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2009, s. 241-251, ISBN 978-83-7338-482-8

11. *Ćwiczenia w mówieniu w świetle metod stosowanych w nauczaniu języka rosyjskiego w szkole polskiej*, (w:) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica II, red. D. Dziewanowska, B. Stawarz, T. Żeberek, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009, s. 133-142, ISSN 1689-9911

12. *Ćwiczenia w pisaniu w świetle metod stosowanych w nauczaniu języka rosyjskiego w szkole polskiej*, (w:) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica III, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2010, s. 132-142, ISSN 1689-9911

13. *Ćwiczenia kontrastywne w procesie kształtowania kompetencji lingwistycznej i komunikacyjnej w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) Literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo jako płaszczyzny przekazu we współczesnej glottodydaktyce, red. J. Knieja, T. Zygmunt, Ł. Brzana, Wydawnictwo „Werset”, Lublin 2010, s. 510-518, ISBN 978-83-60133-73-6

14. *Interferencja języka ojczystego w procesie opanowywania języka obcego. Podstawy teoretyczne*, (w:) Glottodydaktyka 3. Część III. Metodyka nauczania języków obcych, red. L. Pavlovska, G. A. Ziętała, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego 68. Seria Filologiczna, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011, s. 181-198, ISSN 1643-0484, ISBN 1643-0506

15. *Типичные лексические и грамматические интерференционные ошибки студентов первого курса русской филологии, начинающих изучение этого языка*, (w:) Русский язык в иностранной аудитории – теория, практика, результаты преподавания, Wydawnictwo Primum Verbum, Łódź 2011, s. 73-80, ISBN 978-83-62157-45-7

16. *Способы преодоления интерференции родного языка в лингводидактическом процессе*, (w:) Обучение русскому языку как иностранному в системе высшего образования, red. X. Рыцык-Штайдель, С. Шашкова, Wydawnictwo POLIHYMNIA, Lublin 2012, s. 159-168, ISBN 978-83-7270-978-3

17. *Przegląd metod nauczania języka rosyjskiego stosowanych w Polsce w latach 1950-2000*, (w:) Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012, s. 465-476, ISBN 978-83-231-2805-2

18. *Typowe błędy interferencyjne w zakresie gramatyki i leksyki studentów I roku filologii rosyjskiej rozpoczynających naukę tego języka*, (w:) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica V, red. H. Chodurska, D. Dziewanowska, B. Stawarz, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2012, s. 169-176, ISSN 1689-9911

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/11653>

19. *Эффективность контрастного обучения грамматике на занятиях по русскому языку* (w:) *Русский язык в иностранной аудитории. Теория, практика цели и результаты преподавания*, red. E. Невзорова-Кмеч, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015, s. 165-175, ISBN 978-83-7969-754-0, e-ISBN 978-83-7969-755-7

20. *Rola języka ojczystego w nauczaniu gramatyki języka rosyjskiego na studiach rusycystycznych i proponowane rozwiązania dydaktyczne*, „Linguodidactica” Tom XIX, red. M. Karolczuk, Białystok 2015, s. 265-281, ISSN 1731-6332

Adres url: <http://hdl.handle.net/11320/4004>

21. *Poglądy glottodydaktyków polskich w kwestii wykorzystania języka ojczystego w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica VIII* (2015), s. 158-167

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/10741>

22. *Sposoby przewycięzania interferencyjnych błędów gramatycznych w procesie praktycznego nauczania języka rosyjskiego na III roku studiów rusycystycznych*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica VIII* (2015), s. 168-178

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/10742>

23. *Propozycje optymalizacji nauczania gramatyki rosyjskiej na zajęciach z praktycznej nauki na studiach rusycystycznych*, (w:) *Język rosyjski w przestrzeni komunikacyjnej (Русский язык в коммуникативном пространстве III)*, red. R. Rybicka, S. Szaszkowa, POLIHYMNIA, Lublin 2016, s. 45-57, ISBN: 978-83-7847-325-1

24. *Interferencyjne błędy gramatyczne studentów II roku filologii rosyjskiej i sposoby ich przewycięzania*, (w:) *Tradycja i nowoczesność. Język i literatura Słowian Wschodnich*, red. H. Chodurska, A. Kotkiewicz, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków, 2016, s. 362-376, ISBN: 978-83-80-84-020-1

25. *Bilingwalny model generowania mowy i kwantowanie informacji lingwistycznej jako efektywne środki służące nauczaniu gramatyki na studiach rusycystycznych*, (w:) „Linguodidactica”. Tom XX, s. 331-344, Białystok 2016, s. 331-344

Adres url: <http://hdl.handle.net/11320/4794>

26. *Модели и теории порождения речи и обучение русскому языку студентов-русистов*, (w:) *Вопросы лингводидактики и методики преподавания иностранных языков*, red. E. Dźwierzyńska, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, s. 112-123, p-ISBN: 978-83-7996-336-2

27. *Роль трансляционных упражнений в обучении иностранному языку*, (w:) „Научный Вестник Воронежского государственного архитектурно-строительного университета”. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. Выпуск 3, 2016, с. 38-47, p-ISSN: 2305-5146.

28. *Błędy interferencyjne studentów I roku filologii rosyjskiej w zakresie użycia liczebników i sposoby ich przewyższania*, (w:) *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Russologica IX* (2016), Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2016, s. 92-104, ISBN: 978-83-65237-46-0.

Adres url: <http://hdl.handle.net/11716/10272>

29. *Stare i nowe tendencje w kwestii stosowania komentarza gramatycznego w nauczaniu języka rosyjskiego*, (w:) *MULTI-LINGUA-DIDACTICA 2. Nowy wymiar dydaktyki języków obcych w edukacji szkolnej i akademickiej*, red. M. Marcinkowska-Bachlińska, E. Curkan-Dróżka, Wydawnictwo PRIMUM VERBUM, Łódź 2017, s. 71-87, ISSN: 1689-9911.

30. *Обзор важнейших тенденций в обучении русскому языку как иностранному*, (w:) *Традиции и инновации в методике преподавания иностранных языков*, red. E. Dźwierzyńska, M. Dziedzic, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2017, s. 54-66, ISBN: 978-83-7996-441-3.

31. *Wybrane zagadnienia związane ze stosowaniem podejścia zadaniowego w nauczaniu języków obcych*, (w:) „*Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*”. *Studia Russologica* 10 (2017), s. 154-164, ISSN 1689-9911.

Adres url: http://studiarussologica.up.krakow.pl/wp-content/uploads/2015/07/Gotowe-Folia_209_russol.pdf

32. *Przewycięzanie interferencji języka ojczystego w kształceniu językowym studentów filologii rosyjskiej*, (w:) „Linguodidactica”, Tom XXI, Białystok 2017, s. 271-285, ISSN 1731-6332.

Adres url: <http://hdl.handle.net/11320/6756>

33. *Praca z tekstem w połączeniu z kontrastywnym nauczaniem gramatyki jako podstawa kształcenia językowego studentów filologii rosyjskiej*, (w:) Współczesny język rosyjski. Problemy i perspektywy, monografia pod red. J. Tkaczyk, V. Senkevicha, Siedlce 2018, s. 157-175, ISBN 978-83-7051-904-9.

34. *Ćwiczenia zapobiegające interferencji w nauczaniu języka rosyjskiego na I roku filologii rosyjskiej*, (w:) „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”. Studia Russologica 11 (2018), Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2018, s. 5-16, ISSN 1689-9911.

Adres url: <http://sr.up.krakow.pl//article/view/16899911.11.1>

35. *Autonomia w nauczaniu języków obcych – wybrane założenia teoretyczne i propozycje w zakresie praktycznego nauczania*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”. Studia Russologica 2020, z. 13, s. 92-107.

Adres url: <http://sr.up.krakow.pl//article/view/16899911.13.10>

36. *Konstruktywizm w dydaktyce języków obcych – wybrane założenia teoretyczne*, Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”. Studia Russologica 2021, z. 14, s. 57-68.

37. *Dydaktyczne koncepcje Profesora Janusza Henzla*, Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”. Studia Russologica, 2022, z. 15, s. 7-25.

Adres url: <http://sr.up.krakow.pl//article/view/16899911.15.1>

38. *Rola języka ojczystego i tłumaczenia w ujęciu wiodących metod nauczania języków obcych (na przykładzie nauczania języka rosyjskiego)*, „Neofilolog” Nr 65/2 (2025), s. 329-343.

Adres url: <http://pressto.amu.edu.pl/index.php/n/article/view/46148>

III. Recenzje

1. Katarzyna Buczek: *OT A ДО Я. Nauczanie języka rosyjskiego od podstaw na studiach rusycystycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015, 214 s., (w:) „Linguodidactica”. Tom XX, Białystok 2016, s. 345-351.

<http://hdl.handle.net/11320/4795>

2. Anna Wrzesińska: *OT A ДО Я. Kurs języka rosyjskiego: dla osób dorosłych rozpoczynających naukę na poziomie A2/B1*, Wydawnictwo „Rosjanka”, Wydanie I, Warszawa 2015, 128 s., (w:) „Linguodidactica”, Tom XXI, Białystok 2017, s. 295-300.

<http://hdl.handle.net/11320/6758>

3. Magdalena Woś: *Język ojczysty w procesie akwizycji języków obcych. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016, 254 s., (w:) „Linguodidactica”. Tom XXII, Białystok 2018, s. 203-208.

<http://hdl.handle.net/11320/7720>

Data aktualizacji: 12 marca 2026 r.